

Sygn. akt VIII *Pa* 67/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy (spr.)
Sędziowie:	SSO Maria Pierzycka-Pająk SSR (del.) Grażyna Łazowska
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014r. w Gliwicach

sprawy z powództwa A. J. (J.)

przeciwko (...) w G.

o uchylenie kar porządkowych

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 26 lutego 2013 r. **sygn. akt** VI P 586/12

1 odrzuca apelację w części dotyczącej kary upomnienia nałożonej przez pozwanego na powoda w dniu 31 sierpnia 2012 r.;

2 zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że uchyła nałożone na powoda przez pozwanego kary porządkowe w dniach: 28 września 2012 r., 29 listopada 2012 r. i 22 stycznia 2013 r.;

3 oddala apelację w pozostałej części.

(-) SSO Maria Pierzycka-Pająk (-) SSO Jolanta Łanowy (spr.) (-) SSR (del.) Grażyna Łazowska

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. Akt VIII Pa 67/13

UZASADNIENIE

Powód A. J. w pozwie skierowanym przeciwko (...) w G. domagał się uchylenia kar porządkowych – kar nagany nałożonych na niego w dniach 28 września 2012r., 18 października 2012r., 29 listopada 2009r., 22 stycznia 2013r. przez pozwanego.

W uzasadnieniu złożonego pozwu powód podał, że po powrocie do pracy do (...) po wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach w dniu 11 lipca 2012r. otrzymał on do wykonania polecenie służbowe z dnia 6 sierpnia 2012r. polegające na wykonaniu inwentaryzacji obiektów znajdujących się w Radiostacji z terminem ukończenia do dnia 31 sierpnia 2012r., podczas, gdy ten dzień jest najważniejszym dniem w roku dla Radiostacji, z uwagi na rocznicę wybuchu II wojny światowej. Rocznicą ta wymagała dużego zaangażowania powoda. Ponadto podniósł, iż niezrozumiałym dla niego było wykonanie tej inwentaryzacji w tak krótkim terminie. Nie mógł pogodzić się z faktem, iż jemu osobiście zlecono to zadanie, a nie jakiemuś młodemu muzealnikowi, który mógłby przy okazji zostać przez powoda przeszkolony do pracy w radiostacji, powód bowiem po zakończeniu pracy nad książką zamierzał odejść z pracy. Z uwagi na to, iż pozwany odmówił prolongowania terminu do wykonania przez powoda inwentaryzacji, pomiędzy stronami doszło do konfliktu. Skutkiem którego powód odmówił wykonania kolejnych poleceń, w konsekwencji pozwany nakładał na powoda kolejne nagany.

Pozwany (...) w G. w odpowiedzi na pozew domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podał, iż jeżeli chodzi o karę porządkową udzieloną powodowi przez pozwanego w dniu 18 października 2012r., to w tym zakresie Sąd winien oddalić powództwo bowiem powód nie złożył sprzeciwu do pracodawcy od wymierzonej kary występując w terminie do wniesienia sprzeciwu bezpośrednio do Sądu Pracy. Co do kary porządkowej udzielonej powodowi w dniu 28 września 2012r. pozwany wskazał, że powód nie tylko nie wykonał polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r., to również do momentu nałożenia na niego kar porządkowych z 28 września 2012r., jak też 18 października 2012r. nawet nie przystąpił do wykonania tego polecenia służbowego uznając, że polecenie to stanowi szykanę wobec powoda i urąga jego kwalifikacjom zawodowym. Z taką samą argumentacją pozwany domagał się oddalenia roszczeń powoda o uchylenie kary porządkowej z 29 listopada 2012r. oraz kary porządkowej z 22 stycznia 2013r.

Wyrokiem z dnia 26 lutego 2013r. , sygn. VIP 586/12 – Sąd Rejonowy w Gliwicach w punkcie 1. - przekazał pozwanemu wniosek powoda z dnia 22 października 2012 roku w zakresie uchylenia kary porządkowej nagany z dnia 18 października 2012 roku do rozpoznania, jako sprzeciw od nałożonej kary porządkowej nagany z dnia 18 października 2012 roku; w punkcie 2 – oddalono powództwa w pozostałym zakresie; w punkcie 3 -zasądzono od powoda na rzecz pozwanego kwotę 60zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy wyrok zapadł w następującym stanie faktycznym:

Powód jest zatrudniony u pozwanego począwszy od 1 stycznia 2005r. na stanowisku Kierownika Oddziału Radiostacja (...). W dniu 3 stycznia 2005r. powód potwierdził zapoznanie się u pozwanego z zakresem obowiązków. Do jego obowiązków należy w szczególności opracowywanie sprawozdań rocznych Oddziału, zabezpieczenie Oddziału Radiostacja (...), a w szczególności zbiorów Oddziału oraz ich dokumentacji, nadzór i koordynowanie prac dokumentujących prowadzenie działowych ksiąg inwentarzowych muzealiów, Księgi Ruchów Muzealiów, prowadzenie dokumentacji depozytów, katalogu kart ewidencyjnych, nadzorowanie realizacji programu dokumentacji fotograficznej zbiorów działu. W zakresie obowiązków powoda jest również zapoznawanie się z regulacjami prawnymi dotyczącymi instytucji muzealnych, jak też zarządzeniami dyrektorów (...) i w tym zakresie powód zapoznawał się z tymi regulacjami. Jak stwierdził powód przesłuchiwany na rozprawie w dniu 14 lutego 2012r. nigdy nie kwestionował zarządzeń Dyrektora. Powód potwierdził również pisemnie zapoznanie się z obowiązującym u pozwanego Regulaminem Pracy. Zgodnie z § 7 pkt 5 Regulaminu Pracy pozwanego niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie poleceń przełożonych stanowi rażące naruszenie przez pracownika ustalonego w (...) porządku i dyscypliny pracy uzasadniające zastosowanie odpowiednich sankcji prawa pracy.

W dniu 9 grudnia 2010r. pozwany wypowiedział powodowi umowę o pracę z dnia 1 stycznia 2005r. z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia, który upłynął dla powoda w dniu 31 marca 2011r. Powód odwołała się od tego wypowiedzenia umowy o pracę i ostatecznie wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach wydanym w sprawie VIII Pa 85/12 w dniu 4 lipca 2012r. powód został przywrócony do pracy u pozwanego na dotychczasowych warunkach. Powód ostatecznie wrócił do pracy u pozwanego po wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach w dniu 11 lipca 2012r.

Nadto ustalono, iż Zarządzeniem z dnia 16 sierpnia 2011r. Nr (...) w sprawie usunięcia zaległości w prowadzeniu ewidencji zabytków Dyrektor pozwanego (...) wskazując w tym zarządzeniu okoliczności, że wiele zabytków nie posiada właściwie wypełnionych kart ewidencyjnych, a w szczególności stosownej dokumentacji zdjęciowej oraz opierając się na przepisach rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 30 sierpnia 2004r. w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach zobowiązał kierowników działów odpowiedzialnych materialnie za zabytki należące do zbiorów (...) w G. do sprawowania nadzoru nad wykonywaniem wszelkich prac, które mają na celu ewidencjonowanie zabytków bez zbędnej zwłoki w sposób prawidłowy i systematyczny. W dalszej części tego zarządzenia Dyrektor pozwanego (...) szczegółowo określił w jaki sposób ma nastąpić zewidencjonowanie zabytków, a w szczególności ich dokumentacji wizualnej. Pomimo tego, że rozporządzenie Ministra Kultury w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach weszło w życie w 2004r., a Radiostacja stała się Oddziałem pozwanego (...) w 2005r., przez 8 lat żadne z działań określonych w ww. rozporządzeniu nie zostało do dzisiaj wykonane w Oddziale Radiostacja. Zdaniem Dyrektora pozwanego (...) G. K. - gdyby dzisiaj ktoś niepożądany wszedł do radiostacji i wyniósł z niej jakiś zabytkowy przedmiot, to nawet nie byłoby śladu o tym przedmiocie i o jego wartości.

Po powrocie powoda do pracy u pozwanego w lipcu 2012r. G. K. po zasięgnięciu opinii Kierownika D. historii D. R. uznał, że wykonanie prac inwentaryzacyjnych w Oddziale Radiostacja jest sprawą najistotniejszą. W związku z tym w dniu 6 sierpnia 2012r. wydał powodowi polecenie służbowe, w którym zobowiązał powoda do przygotowania w terminie do dnia 31 sierpnia 2012r. protokołu na Komisję Zakupów i D. (...) w G.. Protokół ten, co wynika z pkt 1 polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. (w wersji papierowej i elektronicznej) powinien zawierać listę wszystkich obiektów znajdujących się w Oddziale Radiostacja (...) – bądź do niego przynależnych, które powinny zostać wpisane do Księgi Inwentarzowej Muzealiów A. – Historycznych (...) Historii Radia i (...) przechowywanej obecnie w D. Historii i Dokumentacji Mechanicznej. Powód jako Kierownik Oddziału Radiostacja (...), osoba, zdaniem G. K. najbardziej kompetentna został zobowiązany w tym poleceniu służbowym do postępowania z obiektami zabytkowymi przynależnymi do Oddziału zgodnie z przepisami prawa, które odnoszą się do muzealiów oraz innymi procedurami obowiązującymi w tym zakresie w (...) w G., a w szczególności do oznaczenia obiektów, wykonania ich dokumentacji fotograficznej, terminowego wprowadzenia wpisów do Księgi Inwentarzowej i systemu (...) oraz do przesyłania raz w tygodniu w każdy wtorek – począwszy od 14 sierpnia 2012r. na adres sekretariatu (...) zwięzłego sprawozdania z postępu wykonywanych prac objętych zakresem polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. Zgodnie z tym poleceniem służbowym, to powód miał wskazać te obiekty, które jego zdaniem powinny być wpisane na listę zabytków. Chodziło tutaj o kilkadziesiąt obiektów.

Powód w toku procesu nie kwestionował, że polecenie służbowe z dnia 6 sierpnia 2012r. mieściło się w zakresie jego obowiązków.

W dniu 13 sierpnia 2012r. powód przesłał G. K. pismo, w którym poprosił on Dyrektora pozwanego (...), aby termin wykonania polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. został mu przesunięty do dnia 31 grudnia 2012r. W uzasadnieniu swoje prośby powód wskazał, że dzień 31 sierpnia to kolejna rocznica prowokacji (...). Co więcej wskazał on, że jego prawdopodobnie krótkotrwała praca w Oddziale Radiostacja po powrocie powinna być wykorzystana do przygotowania drugiego wydania książki powoda (...) oraz do przeszkolenia następcy. G. K. otrzymał to pismo od powoda, ale mu na nie nie odpisał uznając, że zmiana terminu realizacji polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. wchodziłaby ewentualnie w grę, gdyby powód rozpoczął wykonanie tego polecenia, a w trakcie jego realizacji miałby jakieś trudności z jego wykonaniem.

W dniu 23 sierpnia 2012r. na prośbę Dyrektora (...) G. K. do Oddziału Radiostacja udał się D. R., który przeprowadził na miejscu rozmowę z powodem i zatrudnioną w Oddziale Radiostacja (...). W tej rozmowie poinformował on powoda

skąd nagle potrzeba przygotowania protokołu, o którym mowa w poleceniu służbowym z dnia 6 sierpnia 2012r. i jakie dokładnie czynności należy wykonać, aby go przygotować. W trakcie tego spotkania przekazał on powodowi i K. G. przykładowe dokumenty przygotowane wcześniej, w tym protokół używany przez D. Historii, aby zapoznać ich z wyglądem tego rodzaju dokumentów. Z tej rozmowy D. R. w dniu 27 sierpnia 2012r. sporządził notatkę służbową. Powód w toku procesu nie kwestionował, że w Oddziale Radiostacja był D. R. i rozmawiał z powodem na temat realizacji polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r.

W korespondencji e-mail skierowanej do E. K. powód poinformował ją, że w dalszym ciągu w Oddziale Radiostacja nie został zainstalowany system (...). Poinformował ją również, że po rozmowie z D. R. kwestia etapowania prac nie wygląda tak groźnie, jak mogłoby się wydawać oraz, że prace związane z wykonaniem polecenia z 6 sierpnia 2012r. rozpocznie we wrześniu ze względu na spodziewaną obecnie potrzebę zwiększonej dyspozycyjności pracowników Radiostacji w związku z rocznicami prowokacji (...) i wybuchu wojny. Oddział Radiostacja czynny jest od wtorku do soboty w godzinach od 8.00 do 16.00, a w sierpniu również w niedziele. Powód prace inwentaryzacyjne mógł sobie podzielić na etapy. Dziennie powód mógł sobie poświęcić na wykonanie prac inwentaryzacyjnych 2 godziny w zależności od harmonogramu zwiedzania Radiostacji.

W dniu 31 sierpnia 2012r. pozwany nałożył na powoda karę porządkową upomnienia za niewykonanie polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. Od tej kary powód złożył sprzeciw ale do Sądu się nie odwołał ponieważ to była za małej rangi sprawa, żeby Sąd fatygować. W tym samym dniu Dyrektor (...) przedłużył powodowi termin wykonania polecenia z dnia 6 sierpnia 2012r. do dnia 15 września 2012r. Do dnia 15 września 2012r. powód również nie wykonał polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. W międzyczasie w korespondencji e-mail z dnia 4 września 2012r. skierowanej do E. K. powód wskazał, iż w Oddziale Radiostacja ponownie nie został zainstalowany system (...) oraz, że do wykonania polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. potrzebuje ksiąg inwentarzowych i pisaków do opisywania zabytków w naturze. Korespondencja ta została przesłana przez E. K. do G. K., który w dniu 5 września 2012r. poinformował powoda, że jeżeli ma on trudności z wykonaniem polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r., to jest proszony o stawienie się u G. K. w dniu 6 września 2012r. na spotkanie. W e-mailu tym G. K. zwrócił również powodowi uwagę, że pracownik, który nie rozumie polecenia służbowego ma obowiązek i prawo oczekiwać, że stosowne wyjaśnienie zostanie mu udzielone. Powód nie stawiał się na spotkaniu u Dyrektora (...) w dniu 6 września 2012r. i w tej sprawie wysłał e-maila. Przesłuchiwany przed Sądem powód zeznał, że w tym mailu wyraził tylko swoją opinię, że nie potrzebuje przeszkolenia w zakresie inwentaryzacji ponieważ wiedział co mam robić i potrzebował pomocy fizycznej do wykonania inwentaryzacji a nie przeszkolenia. Powód ostatecznie w toku procesu oświadczył, że system (...) jest już zainstalowany w Oddziale Radiostacja ale nie jest to sprawa najistotniejsza.

W dniu 28 września 2012r. powód otrzymał od pracodawcy informację o wymierzeniu mu kary porządkowej – kary nagany w związku z niewykonaniem polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. Powód nie kwestionował, że był wysłuchany przez pracodawcę w związku z wymierzeniem mu tej kary porządkowej. Zgodnie z pouczeniem zawartym w karze porządkowej, w terminie 7 dni od wymierzenia kary porządkowej powód złożył sprzeciw do pozwanego. W dniu 8 października 2012r. pozwany poinformował powoda, że w związku z wniesionym sprzeciwem utrzymuje karę nagany. Powód w terminie 14 kolejnych dni odwołał się od wymierzonej mu w dniu 28 września 2012r. kary porządkowej do Sądu Pracy. Powód nie jest członkiem organizacji związkowej działającej u pracodawcy. Z uwagi na fakt, że powód w dalszym ciągu nie wykonał polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. pozwany nałożył na niego kolejną karę porządkową – karę nagany w dniu 18 października 2012r. Powód również przy tej karze porządkowej nie kwestionował, że był wysłuchany. Od tej kary porządkowej powód nie złożył sprzeciwu do pracodawcy w terminie 7 dni zgodnie z pouczeniem tylko w dniu 22 października 2012r. odwołał się do Sądu Pracy. W dniu 18 lipca 2012r. pozwany poinformował również powoda o kolejnym przedłużeniu terminu do wykonania polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. do dnia 26 października 2012r.

Powód w dalszym ciągu nie wykonał polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. stąd pozwany nałożył na niego kolejną karę porządkową- karę nagany w dniu 29 listopada 2012r. Powód ostatecznie nie kwestionował, że został wysłuchany przez pozwanego przed nałożeniem na niego tej kary porządkowej. Od tej kary porządkowej w dniu 6 grudnia 2012r. powód złożył sprzeciw do pozwanego, który w dniu 19 grudnia 2012r. został przez pozwanego

odrzucony. Na rozprawie w dniu 14 lutego 2013r. powód oświadczył, że aby uniknąć dalszych pytań w kwestii polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. nie wykonał do dnia dzisiejszego tego polecenia służbowego i go nie wykona ponieważ, w jego ocenie, to polecenie nie zostało mu wydane w celu wykonania tego polecenia tylko w celu mobbingowania pracownika i po to, żeby pozbyć się pracownika z (...). Oświadczył również, że to polecenie służbowe było wydane w złej woli i po to, żeby powodowi zaszkodzić, a nie po to, żeby zrobić coś dobrego.

W dniu 22 stycznia 2013r. pozwany nałożył na powoda kolejną karę porządkową nagany za niewykonanie polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. Powód został wysłuchany przez pozwanego przed nałożeniem tej kary nagany. 30 stycznia 2013r. powód złożył sprzeciw od tej kary nagany, który w dniu 4 lutego 2013r. został odrzucony. Powód powiedział, że i tak nie wykona tego polecenia służbowego. Ostatni termin wykonania polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. został wyznaczony powodowi do 26 marca 2013r. Dyrektor pozwanego wyczerpał już cały wachlarz kar porządkowych i poinformował powoda na spotkaniu w dniu 22 stycznia 2013r., że jeżeli to polecenie służbowe z 6 sierpnia 2012r. nie zostanie wykonane do dnia 26 marca 2013r. to powód otrzyma wypowiedzenie umowy o pracę.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sad I instancji, że w zakresie kary porządkowej nagany z dnia 18 października 2012r. wniosek powoda należało przekazać pozwanemu do rozpoznania jako sprzeciw od nałożonej kary nagany z dnia 18 października 2012r., natomiast w pozostałym zakresie powództwa należy oddalić.

Powołał przepis z art. 108 § 1 k.p., zgodnie z którym, za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy, pracodawca może stosować karę upomnienia (pkt 1), nagany (pkt 2).

Wskazał, iż od zastosowanej przez pracodawcę kary porządkowej pracownikowi w razie naruszenia przepisów prawa przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu. Sprzeciw wnosi się w ciągu 7 dni od dnia zawiadomienia o ukaraniu. O uwzględnieniu lub odrzuceniu sprzeciwu decyduje pracodawca po rozpatrzeniu stanowiska reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej. Nieodrzuconie sprzeciwu w ciągu 14 dni od dnia jego wniesienia jest równoznaczne z uwzględnieniem sprzeciwu. Pracownik, który wniósł sprzeciw, może w ciągu 14 dni od dnia zawiadomienia o odrzuceniu tego sprzeciwu wystąpić do sądu o uchylenie zastosowanej wobec niego kary (art. 112 k.p.). Z powołanych przepisów wynika jednoznacznie, że pracownik może wystąpić do Sądu Pracy od nałożonej na niego kary porządkowej dopiero po wyczerpaniu trybu wewnątrzzakładowego. Powód w terminie 7 dni od wymierzenia mu kary porządkowej w dniu 18 października 2012r. nie złożył sprzeciwu do pracodawcy, tylko od razu odwołał się od tej kary porządkowej do Sądu Pracy. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w wyroku z dnia 7 kwietnia 1999r., I PKN 644/98, OSNP 2000/11/419 wystąpienie pracownika do sądu z powództwem o uchylenie bezprawnie nałożonej kary porządkowej może nastąpić tylko po wyczerpaniu postępowania wewnątrzzakładowego, to jest po wniesieniu w terminie sprzeciwu do pracodawcy. Oznacza to, że pracownik, który nie złożył sprzeciwu do pracodawcy w związku z nałożeniem na niego kary porządkowej nie może od razu odwołać się do Sądu Pracy od nałożonej kary. Pozew wniesiony przez pracownika bez uprzedniego wyczerpania trybu odwoławczego sąd pracy przekaże pracodawcy, zgodnie z art. 464 § 1 k.p.c., jako sprzeciw na ukaranie karą porządkową (tak Jacek Skoczyński, komentarz do art. 112 k.p., stan prawny 16 maja 2011r.). Skoro powód w terminie do złożenia sprzeciwu wniósł pozew do Sądu, to zgodnie z art. 464 k.p.c. wniosek powoda z dnia 18 października 2012 roku złożony w pozwie z dnia 22 października 2012r. należało przekazać pozwanemu do rozpoznania, jako sprzeciw od nałożonej kary porządkowej z dnia 18 października 2012 roku. Powód powinien mieć prawo oczekiwać, aby pozwany rozpoznał ten wniosek jako sprzeciw od kary nagany z dnia 18 października 2012r. w ramach trybu wewnątrzzakładowego.

Sąd Rejonowy wskazał na regulację Regulaminu Pracy pozwanego, w tym § 7 pkt 5. Zgodnie z którym, niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie poleceń przełożonych stanowi rażące naruszenie przez pracownika ustalonego w (...) porządku i dyscypliny pracy uzasadniające zastosowanie odpowiednich sankcji prawa prac i przepis art. 100 § 1 k.p., z którego wynika również, że pracownik jest obowiązany wykonywać pracę sumiennie i starannie oraz stosować się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy, jeżeli nie są one sprzeczne z przepisami prawa lub umową o pracę. W ocenie Sadu Rejonowego pracownik ma obowiązek wykonania polecenia, jeżeli spełnia ono trzy warunki: dotyczy

pracy, jest zgodne z przepisami prawa pracy oraz zgodne z umową o pracę. Polecenie dotyczy pracy wówczas, gdy jest związane ze stosunkiem pracy. Wykracza poza tę granicę na przykład polecenie załatwienia prywatnej sprawy przełożonego lub uczestnictwa w akcji społecznej względnie politycznej. Zgodność polecenia z umową o pracę oznacza przede wszystkim polecenie wykonywania prac (czynności) wynikających z określonego w umowie rodzaju pracy. Pracownik jest obowiązany do wykonywania innej pracy tylko wtedy, gdy wynika to z przepisu szczególnego. Odnosi się to także do innych elementów umowy, na przykład miejsca i czasu pracy. Wymóg zgodności polecenia z prawem obejmuje nie tylko prawo pracy, ale także wszelkie inne gałęzie prawa (tak Kazimierz Jaśkowski, Eliza Maniewska, Komentarz do art. 100 k.p., stan prawny 18 kwietnia 2012r.).

Mając na uwadze okoliczności sprawy Sad Rejonowy uznał, że polecenie wydane powodowi przez pozwanego w dniu 6 sierpnia 2012r. dotyczyło pracy, było zgodne z przepisami prawa pracy, było związane ze stosunkiem pracy powoda i mieściło się w zakresie jego obowiązków. Powód tych okoliczności nie kwestionował. Polecenie służbowe wydane powodowi w dniu 6 sierpnia 2012r. nie było również sprzeczne z przepisami prawa. Zarządzeniem z dnia 16 sierpnia 2011r. Nr (...) w sprawie usunięcia zaległości w prowadzeniu ewidencji zabytków Dyrektor pozwanego (...) wskazując w tym zarządzeniu okoliczności, że wiele zabytków nie posiada właściwie wypełnionych kart ewidencyjnych, a w szczególności stosownej dokumentacji zdjęciowej oraz opierając się na przepisach rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 30 sierpnia 2004r. w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach zobowiązał kierowników działów odpowiedzialnych materialnie za zabytki należące do zbiorów (...) w G. do sprawowania nadzoru nad wykonywaniem wszelkich prac, które mają na celu ewidencjonowanie zabytków bez zbędnej zwłoki w sposób prawidłowy i systematyczny. W dalszej części tego zarządzenia Dyrektor pozwanego (...) szczegółowo określił w jaki sposób ma nastąpić zewidencjonowanie zabytków, a w szczególności ich dokumentacji wizualnej. Pomimo tego, że rozporządzenie Ministra Kultury w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach weszło w życie w 2004r., a Radiostacja stała się Oddziałem pozwanego (...) w 2005r., przez 8 lat żadne z działań określonych w ww. rozporządzeniu nie zostało do dzisiaj wykonane w Oddziale Radiostacja. Polecenie służbowe z dnia 6 sierpnia 2012r. miało zatem oparcie w obowiązujących przepisach prawa. W ocenie Sądu polecenie to było również przez powoda wykonalne i to w terminie pierwotnie określonym w tym poleceniu służbowym, z tym, że powód wyraźnie wskazując Dyrektorowi pozwanego (...) w jakim celu wraca do Radiostacji po przywróceniu go przez Sąd Okręgowy w Gliwicach do pracy od momentu wydania mu tego polecenia przez Dyrektora pozwanego nie zamierzał w ogóle wykonać tego polecenia. Ewentualna korespondencja e-mail powoda z panią E. K. znajdująca się w aktach osobowych powoda to nic innego, zdaniem Sądu, jak celowe odwołanie przez powoda realizacji polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. Skoro powód, jak sam zeznał przed Sądem wrócił do Radiostacji po wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach tylko po to, żeby przygotować następcę i żeby przygotować drugie wydanie książki (...), a ponadto wyznaczył Dyrektorowi pozwanego (...) termin do końca 2012r. celem realizacji wyznaczonych sobie samemu zadań, to oczywistym jest, że powód nawet nie zamierzał przystąpić do wykonania polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r., co do którego w piśmie z dnia 13 sierpnia 2012r. poprosił swojego pracodawcę o przesunięcie terminu jego realizacji do końca 2012r. Powód, jak sam zeznał przed Sądem nigdy nie wykonał polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. i w dalszym ciągu go nie wykona pomimo tego, że pozwany już 3 – krotnie przesunął powodowi termin realizacji tego polecenia. Zachowaniu powoda można zatem przypisać z całą pewnością winę umyślną bowiem powód celowo, bez żadnych uzasadnionych powodów do dnia dzisiejszego nie wykonał polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r., jak też nawet nie przystąpił do wykonania tego polecenia służbowego. Na gruncie art. 108 k.p. Sąd Najwyższy wskazał, że zarówno zawinione umyślnie przez pracownika uchybienie obowiązkowi pracowniczemu, jak i ich naruszenie z winy nieumyślnej stanowi przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie umowy o pracę. Wymierzenie pracownikowi kary porządkowej nie wyklucza możliwości uznania tego samego nagannego zachowania się pracownika, stanowiącego przesłankę ukarania, za przyczynę uzasadniającą wypowiedzenie umowy o pracę (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 października 1995r., I PRN 77/95, OSNP 1996/11/153). Wina pracownika będzie z reguły występowała w formie umyślnej, choć nie można wykluczyć nieumyślnej. Bezprawność natomiast należy oceniać przez prawnie skuteczne polecenia przełożonych, a nie wyłącznie na podstawie przepisów. Jednak tylko niewykonanie przez pracownika polecenia służbowego dotyczącego pracy kwalifikuje się jako naruszenie

ustalonego porządku, o którym mówi art. 108 k.p. I to może stanowić podstawę do wymierzenia pracownikowi kary regulaminowej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 lipca 1990r., I PRN 26/90, R.. PiP (...)).

Powód przegrał proces, a pozwana była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie radcy prawnego. Tym samym z mocy art. 98 k.p.c. i przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.02.163.1349 ze zmianami) Sąd Rejonowy zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 60zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od wyroku wniósł powód. Zaskarżył wyrok w całości i domagał się uchylenia nałożonych na niego pięciu kar porządkowych tj. nagan , w tym czterech objętych zaskarżonym wyrokiem i piątej z dnia 31 sierpnia 2012r.

Wskazał w uzasadnieniu, iż w dniu 6 sierpnia 2012r. pozwany wystosował do niego polecenie służbowe w przedmiocie sporządzenia inwentaryzacji muzealiów. Do dnia 31 sierpnia 2012r. W ocenie powoda z uwagi na rocznice wybuchu II wojny wiatrowej polecenie to nie było wykonalne, bowiem rocznica zawsze absorbowwała powoda czasowo. Zaproponował prolongatę terminu do dnia 31.12.2012r. wskazując jednocześnie, iż do opisu pozostaje około 600 eksponatów. Nie otrzymał odpowiedzi pracodawcy, co uznał za zgodę, jednakże już 31.08.2012r. otrzymał pierwszą nagana za niewykonanie polecenia służbowego i kolejny krótki termin do przeprowadzenia inwentaryzacji. W ocenie powoda do zinwentaryzowania było kilkaset przedmiotów, dlatego uznał, iż nie jest w stanie zrobić tego sam w terminie określonym przez pracodawcę. Dlatego konsekwentnie odmawiał wykonania polecenia, a pozwany nakładał na niego kolejne nagany. Z czasem bowiem powód uznał, iż zachowanie pozwanego ma charakter szykany. Powód wskazał, iż dopiero w toku dowiedział się z twierdzeń stron y pozwanej, i że to on powinien uznać , które przedmioty miały podlegać opisowi , a które nie, a także iż do zinwentaryzowania było jedynie kilkadziesiąt eksponatów, a nie kilkaset..

Powód złożył wniosek o przeprowadzenie dowodu 47 kart zawierających opis zinwentaryzowanych przedmiotów, wykonany przez osoby którym zlecono to zadanie, podnosząc iż opis obejmuje jedynie kilkadziesiąt eksponatów, tylko opisanych krótko ze zdjęciem przy czym wskazał, iż w ocenie pozwanego stanowi to wykonanie polecenia z dnia 6 sierpnia 2012r. Dowód dołączono do akt sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym w Gliwicach pomiędzy stronami o przywrócenie do pracy sygn. VIP 212/13.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej odrzucenie w części dotyczącej kary porządkowej z dnia 18.10.2012r. i oddalenie apelacji w pozostałym zakresie, a nadto zasądzenie od powoda rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za II instancję.

Uzasadniając swoje stanowisko w zakresie bezzasadności apelacji powoda podniesiono, iż zaskarżony wyrok jest prawidłowy i zgodny z przepisami. Strona pozwana podniosła, iż powód nigdy nie zwracał się do pracodawcy z prośba o wyjaśnienie na czym ma polegać wykonanie polecenia służbowego i nigdy nie kwestionował, iż jego wykonanie należy do jego obowiązków, zdaniem strony pozwanej - odmawiał wykonania polecenia służbowego tylko i wyłącznie ze złej woli. Okoliczności sprawy wskazują, iż nie zamierzał wykonać polecenia i pomimo stosowanych kar porządkowych nigdy go nie wykonał.

Sąd Okręgowy Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. ustalił i zważył co następuje:

Apelacja powoda jest uzasadnionacześnie.

W ocenie Sądu Okręgowego wyrok Sądu I instancji nie jest prawidłowy. Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia Sądu I instancji, aczkolwiek w tak ustalonym stanie faktycznym uzupełnionym o okoliczności ustalone w drodze uzupełniającego przesłuchani stron, nie podzielił oceny prawnej powództwa dokonanej przez Sąd I instancji.

Inicjując rozważania prawne w sprawie wskazać należy w pierwszej kolejności, iż zgodnie z art. 22 § 1 k.p., nawiązując stosunek pracy, pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i

pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę. To stanowi istotę zobowiązania pracowniczego. aktów kreujących stosunek pracy.

Obowiązek wykonywania poleceń pracodawcy ściśle wiąże się z podleganiem uprawnieniom kierowniczym podmiotu zatrudniającego, nie jest jednak z nim tożsamy. Kierownictwo to nie tylko wydawanie poleceń, ale również stosowanie kar porządkowych, ocenianie pracowników, podejmowanie decyzji personalnych itp. Pracodawca jako strona zobowiązaniowego stosunku pracy nie jest podmiotem władczym, umożliwiającym jednostronne kształtowanie sytuacji prawnej drugiej strony.. Polecenia mogą jedynie konkretyzować obowiązki, które przyjął na siebie pracownik, zaciągając dobrowolnie zobowiązanie. W rezultacie mogą dotyczyć tylko pracy, do wykonywania której pracownik się zobowiązał. Granicą podporządkowania pracownika jest w związku z tym umowa i przepisy prawa (nie tylko prawa pracy), dlatego polecenia "muszą być zgodne z prawem, a więc mieścić się w ramach obowiązującego porządku prawnego oraz w ramach umowy o pracę"²⁷³. Przekroczenie przez pracodawcę granic podporządkowania sprawia, że pracownik nie jest związany wydanym poleceniem. Niewykonanie takiego polecenia nie może być uznane za naruszenie obowiązków pracowniczych rodzących określone konsekwencje prawne.

Konkludując, pracownik zatem ma obowiązek wykonania polecenia, jeżeli spełnia ono trzy warunki: dotyczy pracy, jest zgodne z przepisami prawa pracy oraz zgodne z umową o pracę.

W okolicznościach niniejszej sprawy wskazać należy, iż polecenie służbowe z dnia 6 sierpnia 2012r. jakie powód otrzymał do wykonania od pracodawcy pod względem formalnym dotyczyło pracy, było zgodne z przepisami i umową o pracę.

Nie można jednak tracić z pola widzenia innego aspektu związanego bezpośrednio z wykonaniem polecenia służbowego. Niezależnie bowiem od w. w. wymogów polecenie służbowe skierowane przez pracodawcę do pracownika winno być na tyle jasno skonkretyzowane co do zakresu i treści aby było dla pracownika zrozumiałe, a jeżeli pracodawca dodatkowo wyznaczył pracownikowi termin do jego wykonania – możliwe w sensie czasowym do wykonania.

Odnosząc powyższe do treści polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r., którego faktyczne nie wykonanie przez powoda implikowało udzielenie mu przez pozwanego przedmiotowych kar porządkowych, wskazać należy, iż polecenie to w ocenie Sądu Okręgowego nie określa jednoznacznie co w jego ramach powód miał wykonać, w szczególności ile obiektów znajdujących się na terenie Radiostacji (...) – oraz obiektów przynależnych powinno być objętych tym protokołem. W ocenie Sądu jest to istotna kwestia dla oceny możliwości wykonania polecenia w terminie wskazanym przez pracodawcę. Przede wszystkim pozwany nie wskazał ile obiektów ma być ujętych w protokole, licząc iż ich ilość wskaże sam powód, przy czym była już sporządzona w 2004 roku lista około 600 obiektów znajdujących się na terenie radiostacji, pozwany dysponował a lista, a zatem pozwany określając ramy przedmiotowe polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. mógł się tą listą się posłużyć, chociażby po to aby nabrać rozeznanie co do czasu potrzebnego do wykonania tegoż polecenia i przyjęcie jakiegoś realnego terminu do wykonania polecenia. W ocenie Sądu Okręgowego okoliczności te wskazują, iż pozwany nie miał rozeznanie co do faktycznego zakresu podmiotowego nałożonego na powoda polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. Świadczy o tym także wynik postępowania dowodowego przeprowadzonego uzupełniająco przed Sądem Okręgowym w toku kontroli instancyjnej. Jak ustalono A. P. na zlecenie pozwanego dokonał opisu 88 obiektów znajdujących się na terenie Radiostacji (...). Przy czym na opis składa się zdjęcie obiektu i krótki opis jego wyglądu. Praca ta zajęła mu tydzień, przy czym wykonywał ją z jeszcze inną osobą, nie robiąc w tym czasie nic innego. Pozwany zaś wyjaśnił w drodze uzupełniającego przesłuchania stron, iż nie wiedział ile obiektów ma być zinwentaryzowanych, a z drugiej strony twierdził, iż praca A. P. była jedynie wstępem, ponadto dodał, iż samo oszacowanie nawet jednego obiektu może trwać i miesiąc, bowiem nadal trwają prace nad inwentaryzacją.

W ocenie Sądu Okręgowego w świetle powyższego uznać należało, iż terminy udzielane powodowi za każdym razem w spornych poleceniach służbowych – 14 dni nie były realne, w tym czasie nie dało się wykonać tego polecenia mając na uwadze jego zakres i treść. abstrahując od samego nastawienia powoda do polecenia po otrzymaniu kolejnych nagan.

Ponadto polecenie było niejasne, gdyż nie wiadomo czy faktycznie chodziło o sporządzenie kart inwentarzowych dla każdego obiektu, a to wymagało poświęcenia dużo czasu, czy też tylko wypełnienia księgi inwentarzowej.

Zwrócić należy uwagę, iż dopiero w toku procesu pozwany wyjaśnił, iż praca A. P. była jedynie wstępem do inwentaryzacji, ale właściwie należało opisać te przedmioty, a te twierdzenia pozwanego były sprzeczne z treścią samego polecenia.

Zdaniem Sądu Okręgowego powyższe rozważania prowadzi do wniosku, iż polecenie służbowe z dnia 6 sierpnia 2012r., którego niewykonanie przez powoda skutkowało nałożeniem spornych 4 nagan, nie było dla powoda jasne i czytelne, przy czym zarówno powód jak i pozwany nie mieli faktycznie rozeznania jaki jest jego zakres. Jednakże w ocenie Sądu to pracodawca wydając polecenie służbowe powinien mieć na tyle rozeznanie co do jego zakresu przedmiotowego aby w muc wyznaczyć pracownikowi realny termin do jego wykonania. W niniejszej sprawie miała miejsce sytuacja, iż pozwany wyznaczył powodowi termin nierealny do właściwego wykonania spornego polecenia służbowego.

Nie można zdaniem Sądu Okręgowego uznając, iż po stronie powoda od początku nie było woli wykonania polecenia. Przeczą temu bowiem fakty. Jak bowiem ustalono, powód po przeszkoleniu w sierpniu 2012r. „jak przyznał, miał już przekonanie co do tego jak przygotować materiał do protokołu, nigdy nie twierdził iż nie wykonania po lecenia, jednakże na rocznicę września miał świadomość niemożliwości wykonania polecenia w terminie 14 dni do końca sierpnia , dlatego prosił o prolongatę terminu do końca grudnia 2012r.- o czym świadczy jego pismo z dnia 13 sierpnia 2012r. W piśmie tym powołuje się także iż będzie posiłkował listą z 2004r. Już wtedy nic nie stało na przeszkodzie udzielenia powodowi prolongaty terminu, tym bardziej iż argumenty powoda były logiczne, a powód wskazał, iż w jego przekonaniu do opisu pozostaje około 400 eksponatów. Pracodawca jednak nie odpowiedział, a w dniu 31 sierpnia 2012r. udzielił kolejnej nagany i wyznaczył kolejny 14 dniowy termin – chociaż już wtedy miał możliwość zweryfikowania polecenia pod względem zakresu i czasu potrzebnego powodowi do jego wykonania, a jeżeli uznał iż powód działa w błędnym przekonaniu co do zakresu opisu to mógł sprecyzować na tym etapie polecenie, np. wyjaśniając, iż chodzi o mniejszą liczbę obiektów.

Sąd Okręgowy uznał, iż powód nie przejawiał negatywnych zachowań, z korespondencji mailowej wynika, iż zamierzał przystąpić do wykonania polecenia, oczekiwał od pracodawcy pomocy fizycznej – ze strony innego pracownika, który na stałe by mu w tym pomagał. W konsekwencji powód nie przystąpił do wykonania polecenia, brak zgody na prolongatę i kolejne terminy – nierealne, utwierdzały go w przekonaniu, iż to było nękanie, pomocy nie uzyskał.

Sąd Rejonowy nie dokonał oceny stanu faktycznego w w. w. aspektach, skupiając się jedynie na tym czy polecenie dotyczyło pracy, było zgodne z przepisami i umową o pracę.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie przystąpienie przez powoda do wykonania polecenia służbowego z dnia 6 sierpnia 2012r. (bo jego nie wykonanie było przyczyna nałożeni a na powoda kar porządkowych) było zatem uzasadnione. Co zostało wyeksponowane wyżej. Ponadto zauważyć należy, iż każda kolejna nagana dotyczyła tego samego przewinienia – nie wykonania polecenia z dnia 6.08.2012r. co prowadzi do ,wniosku, iż powód był wielokrotnie karany za to samo. Te okoliczności mogły w zbudzić w nim subiektywne przekonanie o szykanach ze strony pracodawcy, tym bardziej, że konflikt istniejący pomiędzy stronami jest faktem, ale nie mogły mimo wszystko usprawiedliwiać postawy powoda, przejawiającej się w ostatecznej nie umotywowanej merytorycznie odmowie wykonani polecenia („nie bo nie”).

Reasumując apelacja w zakresie żądania uchylenia kary nagany z dnia 31 sierpnia 2012r. podlega odrzuceniu jak w punkcie 1 ,- a to z tych przyczyn, iż nagana ta nie było przedmiotem wyrokowania.

Natomiast z wyżej wskazanych przyczyn apelacja powoda jest uzasadniona częściowo, a mianowicie co do 3 kar porządkowych z dnia : 28 października 2012r., 29 listopada 2012r., 22 stycznia 2013r., albowiem w okolicznościach niniejszej sprawy ich nałożenie na powoda nie było uzasadnione, dlatego na mocy art. 386 par. 1 kpc w zw. z art.108 kpc zmieniono zaskarżony wyrok jak w punkcie 2.

W pozostałym zakresie co do żądania uchylenia nagany z dnia 18 października 2012r. apelację powoda oddalono na mocy art. 385 kpc , jak w punkcie 3 -, albowiem w tym zakresie Sad Rejonowy przekazał pozwanemu wniosek powoda z dnia 22 października 2012 roku w zakresie uchylenia tej kary porządkowej rozpoznania, jako sprzeciw od nałożonej kary porządkowej nagany z dnia 18 października 2012 roku;

(-) SSO Maria Pierzycka-Pająk (-) SSO Jolanta Łanowy (spr.) (-) SSR (del.) Grażyna Łazowska

Sędzia Przewodniczący Sędzia